

ISTRAŽIVANJE JAVNOG MNJENJA

Percepcija rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Užice* od strane građana Užica

Izveštaj pripremio: Centar za slobodne izbore i demokratiju, Beograd

Avgust 2017. godine

„Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

Sadržaj:

1. Uvodne napomene.....	3
2. Metodološke napomene	4
3. PREPOZNATLJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA UŽICA.....	6
4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA UŽICA	10
5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE	12
6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA.....	16

1. Uvodne napomene

Istraživanje javnog mnjenja o percepciji rada *Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima grada Užica* od strane samih građana koji žive u ovom gradu sprovedeno je u okviru projekta „Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“. Projekat je započet u aprilu 2015. godine uz podršku Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID).

Jedan od ciljeva projekta jeste i osnaživanje veze između građana i njihovih izabranih predstavnika kroz organizaciju različitih javnih događaja, radionice sa narodnim poslanicima i predstavnicima udruženja građana, radionice sa lokalnim odbornicima, ali i kroz otvaranje 12 poslaničkih kancelarija širom Srbije. Kancelarije su otvorene u sledećim opštinama/gradovima: Užice, Stara Pazova, Savski venac, Valjevo, Zrenjanin, Kragujevac, Vrbas, Svilajnac, Trstenik, Bujanovac, Rakovica i Šabac.

Ciljevi ovog istraživanja su:

- utvrđivanje u kojoj meri su građani upoznati sa postojanjem i radom Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima Užica;
- utvrđivanje razloga zašto neki građani nisu čuli za Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima Užica;
- merenje percepcije odnosa i komunikacije između građana i izabranih predstavnika (poslanika, lokalnih odbornika);
- utvrđivanje načina na koji se može poboljšati rad Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima Užici i komunikacija između građana i izabranih predstavnika.

2. Metodološke napomene

Istraživanje realizovali	Centar za slobodne izbore i demokratiju uz podršku USAID-a
Terenski rad	Istraživanje realizovano u periodu između 02 i 20. avgusta 2017. godine
Tip i veličina uzorka	Slučajni, reprezentativni uzorak od 300 punoletnih građana Užica
Okvir uzorka	Teritorija biračkog mesta kao najpouzdanija registarska jedinica
Odabir domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – u okviru biračkog mesta, svaka druga kućna adresa od početne tačke
Odabir ispitanika u okviru domaćinstva	Slučajno uzorkovanje bez zamene – izbor ispitanika metodom prvog rođendana u odnosu na dan anketiranja
Istraživačka tehnika	Licem u lice u okviru domaćinstva
Istraživački instrument	Upitnik

Istraživanje javnog mnjenja, koje su realizovali CeSID i USAID, sprovedeno je u periodu između 02 i 20. avgusta 2017. godine na teritoriji grada Užice. Istraživanje je sprovedeno na reprezentativnom uzorku od 300 punoletnih građana.

Kao istraživački instrument je korišćen upitnik.

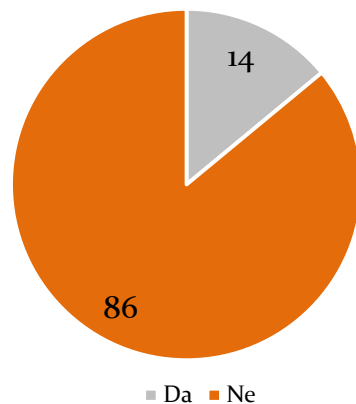
Intervjuisanje građana je sprovedeno tehnikom „licem u lice“, direktnim kontaktom sa ispitanikom. Prilikom obuke anketara, instruktori su insistirali na sprovođenju i poštovanju dva veoma važna pravila koja, osim samog uzorka, značajno utiču na reprezentativnost istraživanja – poštovanje koraka i pravilo prvog rođendana.

Poštovanjem koraka se obezbeđuje da anketar sveobuhvatno pokrije kompletan istraživački punkt, dok se pravilom prvog rođendana isključuje mogućnost da na upitnik odgovaraju samo oni građani koji prvi otvore vrata domaćinstva anketaru.

Od anketara se zahtevalo da u domaćinstvu anketira osobu stariju od 18 godina kojoj je prvoj rođendan u odnosu na dan posete. Tako je obezbeđena polna, obrazovna i starosna reprezentativnost ispitanika.

3. PREPOZNTALJIVOST I VIDLJIVOST KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA UŽICA

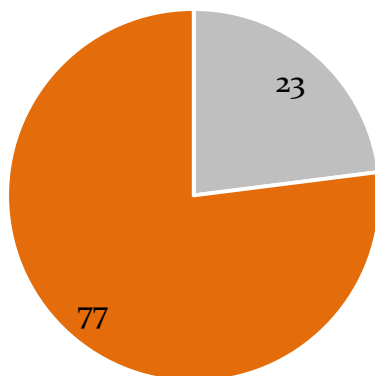
Grafikon 1. Da li znate da na Vašoj opštini postoji Kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?, u %

Iako je kancelarija za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima u Užicu aktivna skoro pune dve godine, tek 14% ispitanika je upoznato sa njenim postojanjem.

S obzirom na to da se radi o relativno skromnom procentu građana koji su upoznati sa radom Kancelarije, nameće se zaključak da je neophodno raditi na daljoj promociji ove institucije i njenog rada u Užicu.

Grafikon 2. Ukoliko niste čuli za Kancelariju, šta je po Vašem mišljenju, razlog zbog čega niste upoznati sa postojanjem ove institucije u Vašoj opštini?, u %

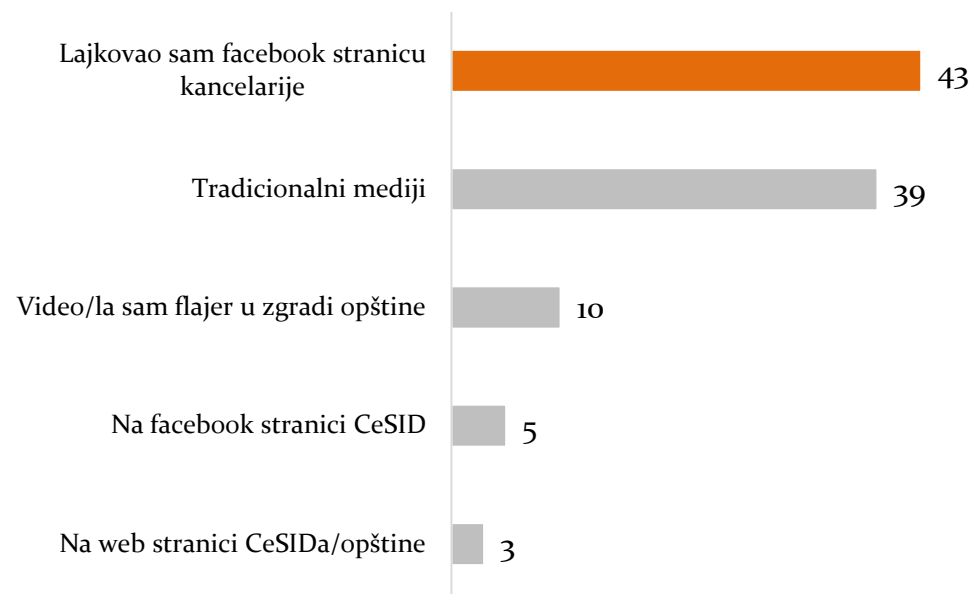
■ Ne interesuje me ■ Voleo bih da znam ali nisam nigde naišao na tu informaciju

Među građanima Užica koji nisu upoznati sa postojanjem poslaničke kancelarije, a kojih ima 86%, kao ključni razlog se izdvaja činjenica da nigde nisu našli informaciju o tome da slična institucija uopšte postoji.

Interesovanje građana Užica za mesto komunikacije sa svojim izabranim predstavnicima potvrđuju tri četvrtine ispitanika koji bi voleli da znaju za Kancelariju, ali nigde nisu našli informaciju o njenom postojanju. Kod nešto manje od jedne četvrtine ispitanika (23%) uopšte ne postoji interesovanje za rad Kancelarije.

GRAĐANI KOJI SU ČULI ZA KANCELARIJU ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA

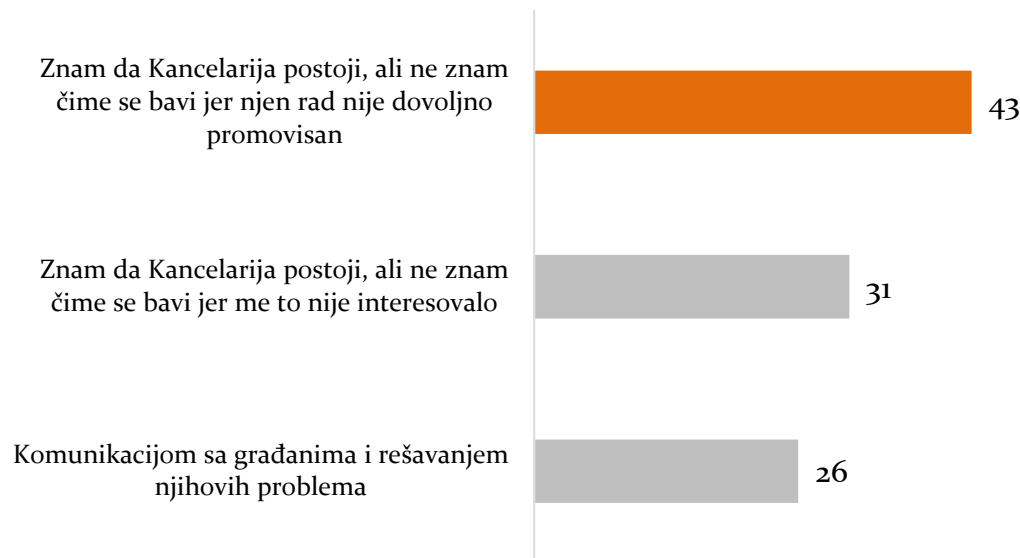
Grafikon 3. Molimo Vas da nam kažete kako ste čuli za Kancelariju?, u %

Sa funkcionisanjem Kancelarije su u većoj meri upoznati korisnici interneta i društvenih mreža u Užicu. Više od dve petine ispitanika koji znaju za postojanje Kancelarije (43%) se sa njenim radom upoznalo preko zvanične facebook stranice. Osim toga, svaki dvadeseti Užičanin (5%) koji zna za postojanje Kancelarije do informacija o njenom radu je došao preko CeSID-ove facebook stranice, a 3% se informisalo na zvanničnom sajtu opštine ili CeSID-a.

Dve petine građana Užica su upoznate sa radom Kancelarije preko tradicionalnih medija (televizije, radija, štampe...), a svaki deseti je saznao za njeno postojanje pomoću flajera koji je dobio u zgradi opštine.

Grafikon 4. Kako vi vidite Kancelariju, šta ona radi i čime se bavi?, u %

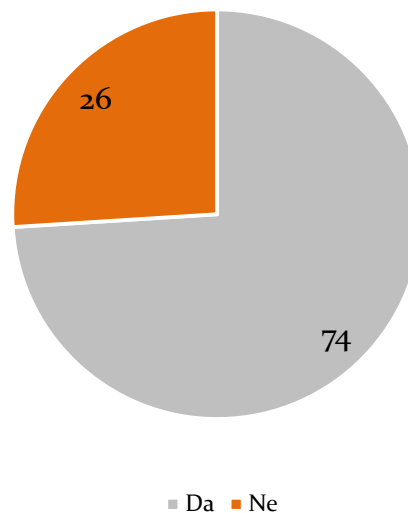

Više od dve petine građana koji su upoznati sa postojanjem Kancelarije (43%) ne zna čime se tačno ona bavi jer, kako kažu, njen rad nije dovoljno promovisan među građanima Užica. Ovaj podatak je sam po sebi veoma indikativan i govori u prilog neophodnosti dalje promocije institucije i njenog rada među građanima Užica.

Nešto manje od jedne trećine ispitanika (31%), koji su upoznati sa postojanjem Kancelarije, nimalo nisu zainteresovani za njene aktivnosti i rad.

Svaki četvrti građanin je svestan da se Kancelarija bavi komunikacijom sa građanima i rešavanjem njihovih problema.

Grafikon 5. Da li znate da preko Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima možete da se obratite narodnom poslaniku lično?, u %

Uspostavljanje Kancelarije u Užicu doprinelo je podizanju svesti kod građana da je preko ove institucije moguće ostvariti direktnu komunikaciju sa narodnim poslanicima. Skoro tri četvrtine građana (74%) koji su upoznati sa postojanjem Kancelarijesvesni su da poseta ovoj instituciji omogućava direktan ili barem indirektan kontakt sa narodnim poslanikom. Osim toga, svesni su i da preko Kancelarije imaju mogućanost da svom izabranom predstavniku iznesu lični problem ili problem koji muči njihovu lokalnu zajednicu.

Zanimljivo je da nešto više od jedne četvrtine ispitanika (26%), koji tvrde da znaju za postojanje Kancelarije, ne prepoznaju mogućnost da kroz odlazak u ovu instituciju stupe u kontakt sa svojim izabranim predstavnikom.

4. OCENA RADA KANCELARIJE ZA KOMUNIKACIJU NARODNIH POSLANIKA SA GRAĐANIMA UŽICA

Procenat građana Užica koji su se odlučili da posete Kancelariju je prilično nizak i iznosi svega 3%. Razloge za nešto manji broj poseta Kancelariji treba tražiti u neto slabijoj promociji njenog rada. Ključni razlozi za posetu Kancelariji koje su izdvojili građani se odnose na želju da upoznaju izabranog(u) predstavnika(cu) –25%, kao i želja da brzo i efikasno reše svoj problem koristeći autoritet ove institucije (70%).

Grafikon 6. Prilikom dolaska u Kancelariju, da li ste imali kontakt sa narodnim poslanikom?, u %

Kontakt sa narodnim poslanikom imalo je 52% građana koji su posetili Kancelariju za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima, dok je nešto manje od polovine (48%) svoj problem izložilo asistentu narodnog poslanika.

Važno je istaći da, oni koji su se obratili Kancelariji, nisu isključivo zahtevali prisustvo poslanika, ali su odlazili sa uverenjem da će njihov izabrani predstavnik biti upoznat sa razlogom njihove posete.

Grafikon 7. Kako biste ocenili sledeće elemente rada i funkcionisanja Kancelarije za komunikaciju narodnih poslanika sa građanima?,
u %

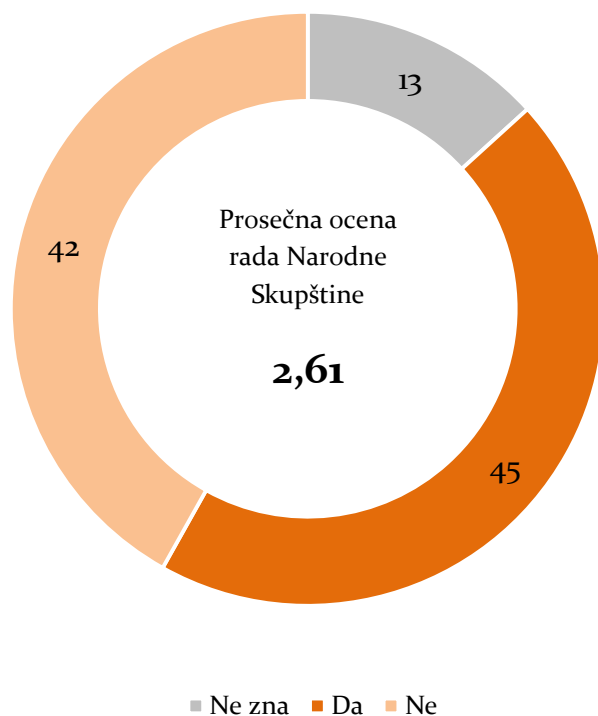
Mađu građanima Užica koji su posetili, onima koji su posetili poslaničku kancelariju, preovladava izuzetno visok stepen zadovoljstva njenim radom. Zadovoljstvo radom Kancelarije je iskazalo 70% ispitanika, a skoro svi koji su posetili kancelariju su uglavnom ili veoma zadovoljni nivoom ljubaznosti asistenta i administrativnog tima koji radi u kancelariji.

Profesionalizmom asistenta i interesovanjem iskazanim za slučaj sa kojim se građanin obratio Kancelariji je zadovoljno 90% anketiranih građana, dok je dve trećine (66%) zadovoljno radom narodnog poslanika/ce ne rešavanju njihovog slučaja. Našto veći stepen nezadovoljstva prema radu narodnog poslanika/ce pronalazimo kod onih građana koji prilikom posete Kancelariji nisu imali prilike da se susretnu sa svojim izabranim predstavnikom.

„Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (Ljudi na prvom mestu)“

5. ODNOS PREMA GRAĐANSKOM AKTIVIZMU, POLITICI, NARODNIM POSLANICIMA I RADU NARODNE SKUPŠTINE REPUBLIKE SRBIJE

Grafikon 8. Ocena rada Narodne skupštine i nivo poverenje u instituciju

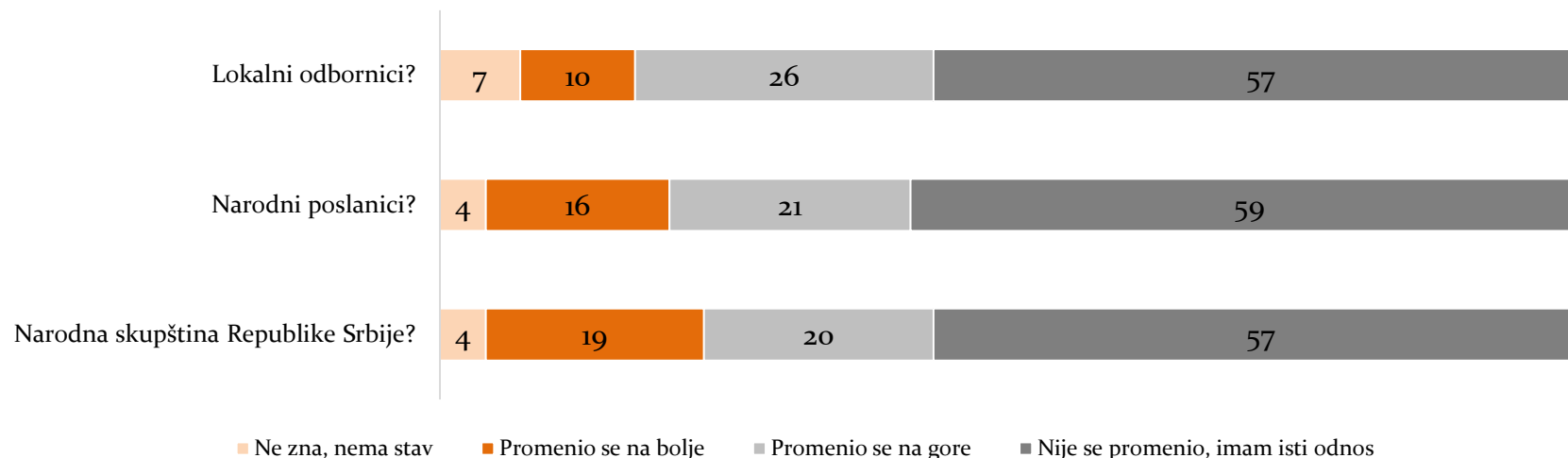

Iako građani Užica ocenjuju rad Narodne skupštine ocenom koja je tek nešto veća od proseka, 2,61, beležimo za nijansu veći broj onih koji imaju poverenja u njen rad u odnosu na one koji nemaju poverenja u rad najvišeg zakonodavnog tela u zemlji.

Procenat građana koji imaju, odnosno nemaju poverenja u rad Narodne skupštine se kreće oko dve petine, s tim da prevladavaju oni koji veruju u njen rad i to za 3%.

Za 13% građana Užica, rad Narodne skupštine ostaje nepoznanica.

Grafikon 9. Da li se u poslednje dve godine promenio Vaš odnos prema...

Ipak, bez obzira na nešto veći stepen poverenja u Narodnu skupštinu, kod građana Užica se u poslednje dve godine odnos prema izabranim predstavnicima, pa i samom zakonodavnom telu, u većoj meri promenio na gore, nego na bolje.

Kod nešto više od polovine građana Užica ne postoji nikakva promena u odnosu prema zakonodavnom telu, niti prema svojim predstavnicima koji sede u nacionalnom ili lokalnom parlamentu. Procenat onih koji ne vide promene se u proseku kreće oko 57%.

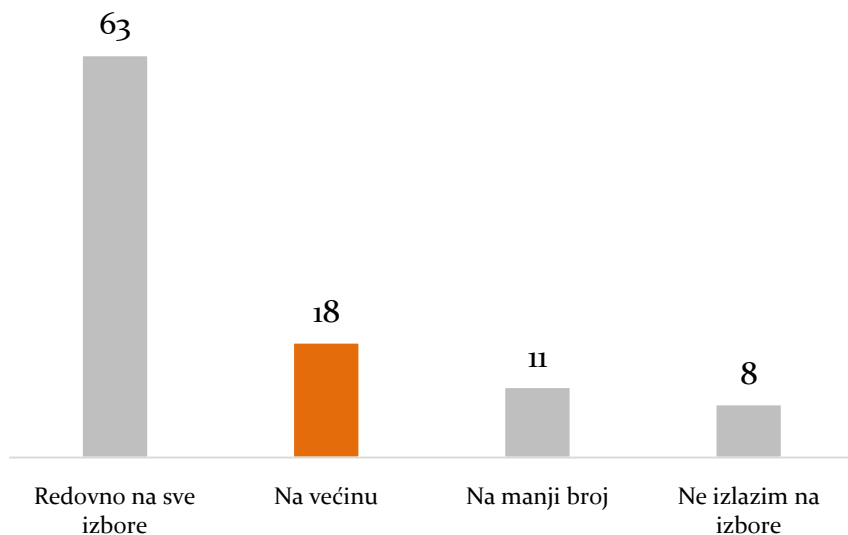
Sa druge strane, odnos prema radu lokalnih odbornika se promenio na gore za svakog četvrtog ispitanika (26%), naspram svega 10% onih koji rad svojih predstavnika u lokalnom parlamentu percipiraju boljim.

Situacija je nešto bolja kada je reč o Narodnim poslanicima, gde je nešto približniji procenat onih ispitanika kod kojih se odnos prema njihovom radu poboljšao i onih kod kojih je odnos prema radu predstavnika u nacionalnom parlamentu lošiji.

Kada je reč o radu Narodne skupštine, beležimo jednak broj onih koji njen rad percipiraju bolje, odnosno lošije u poslednje dve godine.

„Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

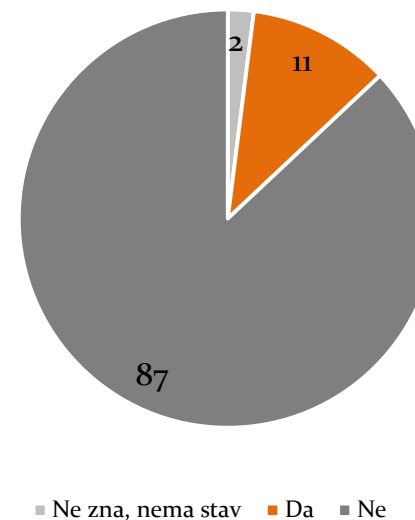
Grafikon 10. Učestalost izlaženja na izbore

Jedini izuzetak od inače niskog stepena građanskog aktivizma u Srbiji, a i u Užicu, predstavlja izborna izlaznost koja je, uzevši u obzir nezainteresovanost građana za aktivniju ulogu u odlučivanju, prilično velika.

Skoro dve trećine građana Užica je uzelo učešća na svim izborima održanim od uvođenja višestranačja u Srbiji. Nešto manje od jedne petine ispitanika je izašlo na većinu održanih izbora, a tek svaki peti ispitanik priznaje da uopšte ne izlazi na izbore ili da je učestvovao u manjem broju izbornih ciklusa.

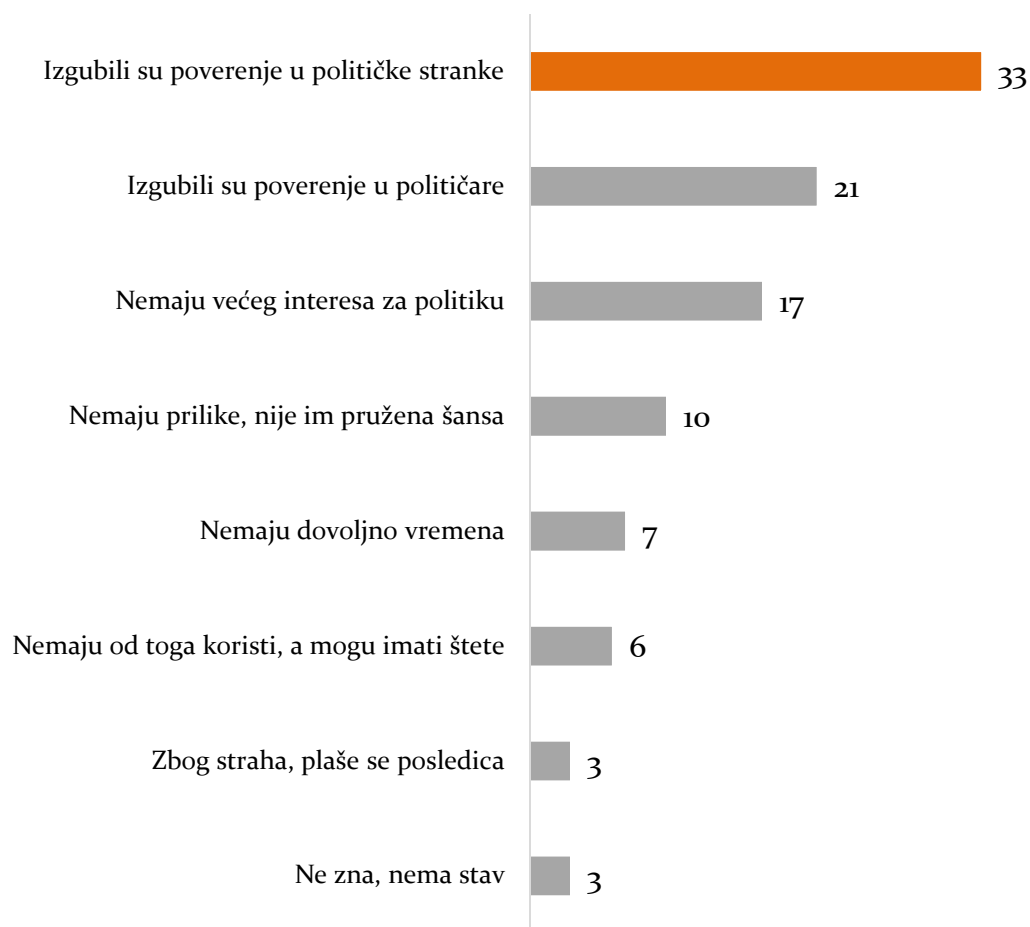
Grafikon 11. Učešće u inicijativi za rešavanje problema lokalne zajednice

Nizak nivo građanskog aktivizma se da potvrditi i kroz nalaz predstavljen u grafikonu 11. Kada je u pitanju pokretanje inicijativa ili učešće u inicijativama za rešavanje problema lokalne zajednice, tek je svaki deveti građanin Užica (11%) bio deo sličnih aktivnosti u prethodnom periodu.

Većina ispitanika (87%) priznaje da nije učestvovalo u aktivnostima koje se odnose na rešavanje problema lokalne zajednice u kojoj žive.

Grafikon 12. Razlozi zbog kojih se građani ne angažuju u političkom životu

Kao glavni razlog zbog koga građani Užica ne participiraju u političkom životu svog grada ili držve, izdvaja se nedostatak poverenja.

Svaki treći Užičanin (33%) tvrdi da je izgubio poverenje u političke partije, a svaki peti (21%) više ne veruje ni političarima.

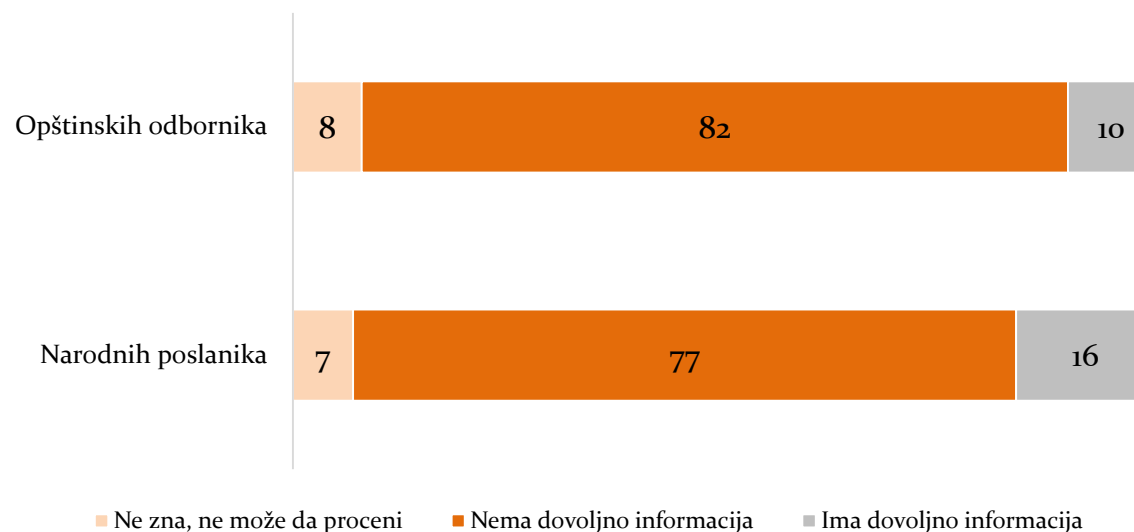
Slede građani kod koji ne preovladava interesovanje za politiku i političke aktivnosti, a kojih ima 17%.

Osim ova tri dominantna razloga, za 10% građana Užica legitiman razlog za izbegavanje političkog aktivizma predstavlja to što im nije pružena prilika da se aktivnije bave politikom.

Kod svakog jedanaestog ispitanika preovladava bojazan da bi od političkog aktivizma mogli imati samo štete, nikako koristi, i preovladava strah o deventualnih posledica svog uključivanja u proces donošenja odluka na lokalnom ili nacionalnom nivou.

6. PERCEPCIJA RADA NARODNIH POSLANIKA/LOKALNIH ODBORNIKA I KOMUNIKACIJA IZABRANIH PREDSTAVNIKA SA GRAĐANIMA

Grafikon 13. Generalno posmatrano, da li smatrate da imate dovoljno informacija o radu narodnih poslanika i odbornika?

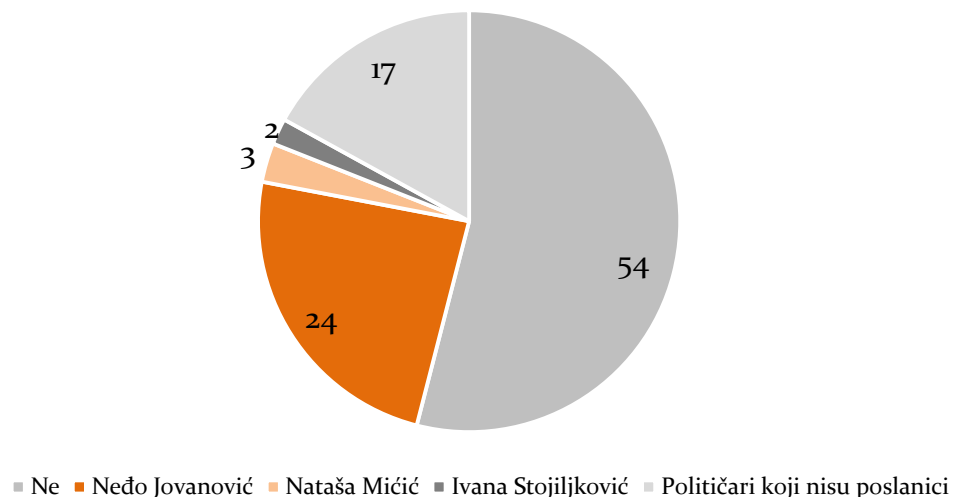
Podatak koji deluje veoma zabrinjavajuća kada je u pitanju uspostavljanje bolje komunikacije građana sa svojim izabranim predstavnicima se odnosi na novo informisanost građana Užica o radu svoji izabranih predstavnika.

Tek svaki deseti anketirani građanin Užica tvrdi da ima dovoljno informacija o radu opštinskih odbornika koji zastupaju njegove interese na lokalnom nivou. Situacije je neznatno bolja kada su u pitanju narodni poslanici sa čijim je radom upoznato 16% anketiranih građana.

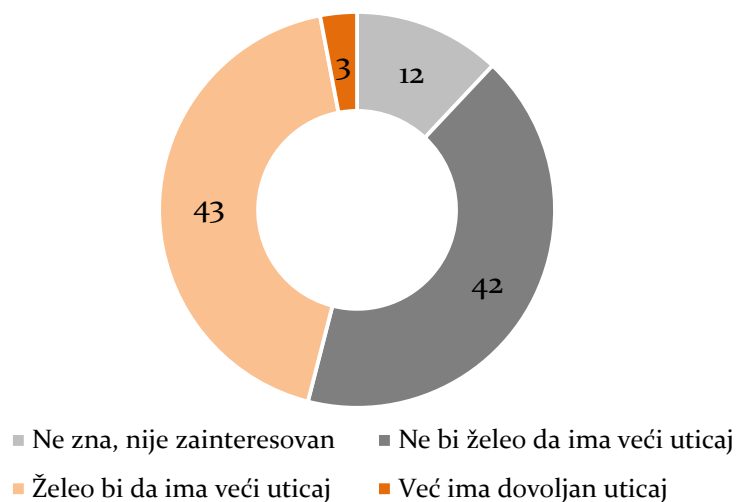
Sa druge strane, više od tri četvrtine Užičana nema dovoljno informacija o radu narodnih poslanika, dok procenat onih koje nemaju dovoljno informacija o radu odbornika u lokalnom parlamentu iznosi izuzetno visokih 82%.

„Jačanje odgovornosti izabranih predstavnika građana u Srbiji (*Ljudi na prvom mestu*)“

Grafikon 14. Da li znate nekog poslanika koji dolazi iz Vaše opštine?

Grafikon 15. Da li biste Vi lično želeli da imate veći uticaj na rad predstavnika građana?

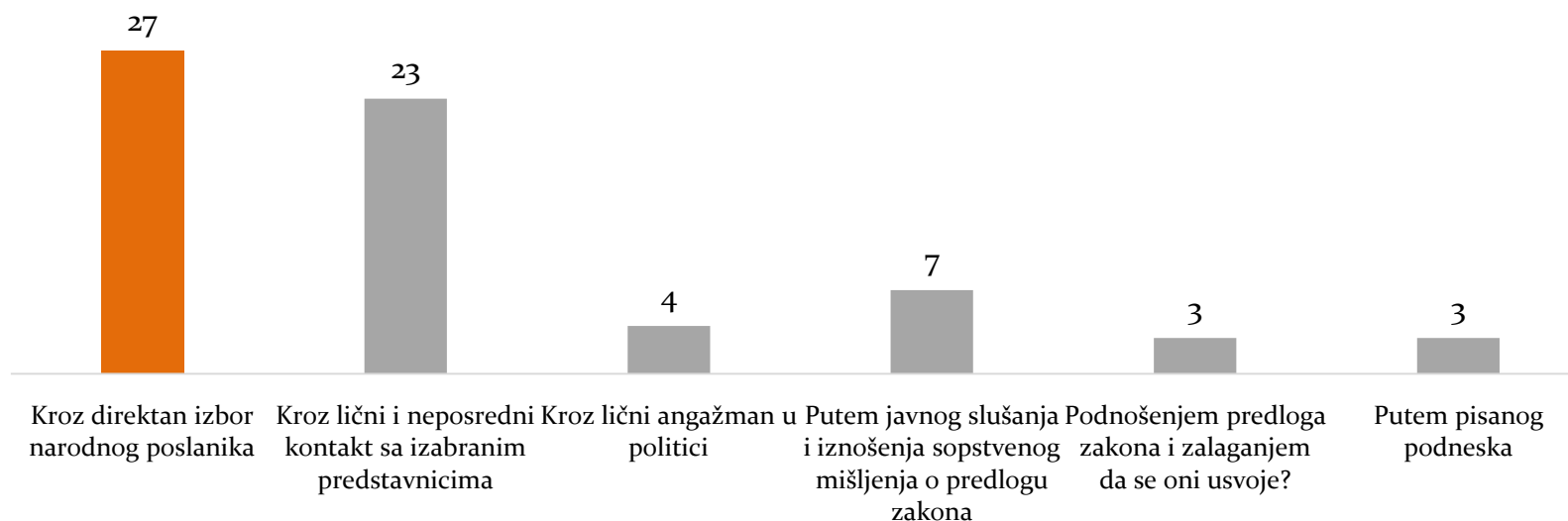
Više od polovine ispitanika (54%) ne zna da navede niti jednog poslanika koji dolazi iz njihovog grada.

Među onim ispitanicima koji znaju da navedu barem jednog od svojih sugrađana izabраниh da ih predstavljaju na nacionalnom nivou, dominira Neđo Jovanović koga je naveo svaki četvrti građanin Užica (24%).

Veliki procenat građana ne pravi razliku između poslanika i političara, pa tako 17% Užičana umesto poslanika navodi imena lokalnih političara. Nešto nižu pepoznatljivost beležimo kada je reč o dve poslanice iz Užica. Natašu Mičić prepoznaje 3%, a Ivanu Stojiljković 2% njihovih sugrađana.

Podatak koji raduje, jeste da više od dve petine Užičana želi da ima veći uticaj na rad svojih izabраниh predstavnika, što je za 1% više od onih koji odbijaju takvu mogućnost. Svega 3% anketiranih tvrdi da ima dovoljan uticaj na svoje izabrane predstavnike.

Grafikon 16. Na koji način biste želeli da ostvarite veći uticaj na rad predstavnika građana?

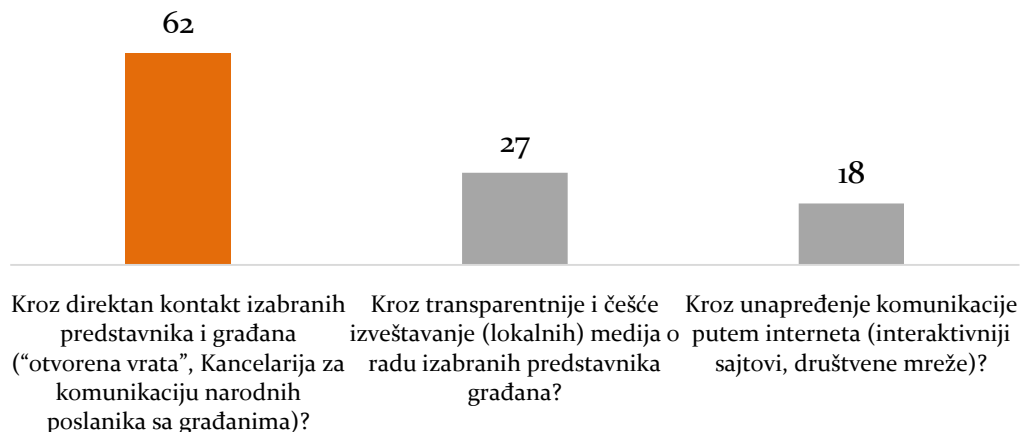
Građani Užica veruju da je najadekvatniji način za ostvarivanje većeg uticaja na rad izabranih predstavnika direktan izbor narodnih poslanika. Na ovaj način se još jednom potvrđuje neophodnost menjanja trenutnog izbornog zakona i njegova personalizacija koja bi omogućila građanima veći uticaj na narodne poslanike ili odbornike u lokalnim parlamentima.

Više od jedne četvrtine ispitanika (27%) podržava promenu izbornog zakonodavstva kroz direktan izbor narodnog poslanika.

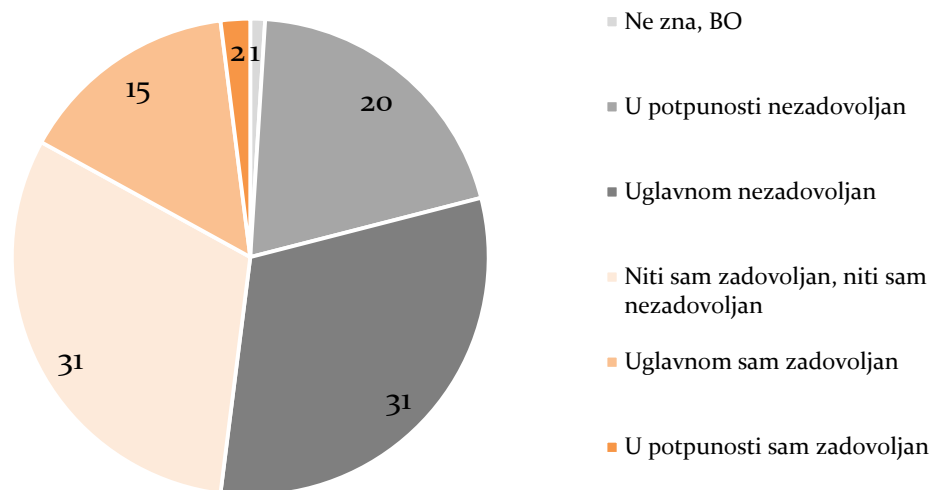
Za njima slede oni građani (njih 23%) koji smatraju da bi lični i neposredni kontakt sa izabranim predstavnicima bio dovoljan za ostvarivanje većeg uticaja na njihove izabrane predstavnike.

Ostali predlozi su zavredili znatno manju podršku građana Užica i jedino vredno pomena je 7% ispitanika koji su podržali institut javnog slušanja i mogućnost davanja sopstvenih komentara na određena zakonska rešenja.

Grafikon 17. Gde vidite prostor za poboljšanje komunikacije između građana i njihovih izabranih predstavnika?, u %

Grafikon 18. Koliko ste zadovoljni radom Vaše lokalne samouprave u celini?

Direktni kontakt (otvorena vrata, poslaničke kancelarije...) građani vide kao ključni način za poboljšanje komunikacije sa svojim izabranim predstavnicima. Za ovaj vid unapređenja komunikacije se zalaže nešto manje od dve trećine ispitanika (62%).

Ne treba zanemariti i želju građana da putem medija dobijaju što je moguće više relevantnih informacija o radu svojih izabranih predstavnika, što podržava 27% anketiranih Užičana. Svaki peti ispitanik podržava unapređenje komunikacije putem novih medija, poput interneta, a kroz oficijalne sajtove ili facebook stranice.

Kada je reč o radu lokalne samouprave, više od polovine ispitanika (51%) je uglavnom ili potpuno nezadovoljno njenim radom.

Svaki treći ispitanik je indiferentan, a tek nešto manje od jedne petine građana Užičana (17%) ima razloga da bude zadovoljno radom svojih izabranih lokalnih vlasti.